

Седляр Ю. О.,

д-р політ. наук, доцент,
професор кафедри політології
МНУ імені В. О. Сухомлинського;

Стадніченко О. І.,

канд. політ. наук, доцент кафедри
реклами та зв'язків з громадськістю
Київського університету імені Бориса Грінченка
o.stadnichenko@kubg.edu.ua

Sedliar Yuliia,

Doctor of Political Science, associate professor,
professor of the Chair of Political Studies of Mykolaiv
V. O. Sukhomlynskyi National University

Stadnichenko Olha,

Ph.D. in Political Science, assistant professor
of the Chair of Advertising and Public Relations
of Borys Grinchenko Kyiv University
o.stadnichenko@kubg.edu.ua

УДК 327: 008.316

DOI: 10.28925/2524-2644.2018.6.2

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК РОБОТИ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ

INFORMATION AND COMMUNICATION COMPONENTS OF DIPLOMATIC MISSIONS' WORK

Анотація. Актуальність теми дослідження зумовлена глобальними тенденціями розвитку світової політики загалом та алгоритмом формування моделі національної безпеки України в умовах ведення гібридної війни з Росією зокрема. У науковій роботі розкрито інформаційно-комунікаційний компонент зовнішньополітичного процесу, вплив комунікаційних технологій на сучасні міжнародні відносини. Особливу увагу приділено висвітленню ролі інтернету як чинника формування національної і міжнародної безпеки. Наголошено на зростанні ролі інформаційно-комунікаційних технологій у сучасних реаліях ведення гібридної війни Росії проти України.

Зважаючи на те, що інформація – це сукупність відомостей про внутрішній та зовнішній стан системи, які використовуються для оцінки ситуації та вироблення рішень (ідеться не лише про інформацію економічну чи ту, що стосується оборонної стратегії держави, але й науково-технічну, політичну, соціально-гуманітарну тощо), то інформація, її повнота, достовірність, своєчасність та точність визначають силу країни, її міжнародний потенціал. На противагу соціальній піраміді, що має широку основу, яка поступово звужується та завершується главою держави, інформаційна піраміда має перевернуту форму: найбільш поінформовані соціальні прошарки та управлінські структури мають доступ до широкого спектра інформації під час прийняття важливих рішень з управління державою.

Така закономірність характерна й для дипломатичної служби. Молодий дипломатичний працівник проходить першу інформаційну підготовку у відповідному департаменті центрального апарату МЗС, де для цього є всі необхідні умови, технічні засоби та джерельна база.

Вивчаючи інформаційно-комунікаційний складник роботи дипломатичних представництв, автори статті зосереджують увагу на інформаційному компоненті безпеки держави, сек'юритизації глобального інформаційного простору, загрози його мілітаризації та необхідності вироблення правил регулювання поведінки держав у галузі міжнародної інформаційної безпеки.

Ключові слова: міжнародні відносини, зовнішня політика, комунікаційні технології, національна безпека, міжнародна безпека.

Abstract. The urgency of the topic of research is determined by global trends in the development of world politics in general and the algorithm of forming the national security model of Ukraine in the context of hybrid warfare with Russia in particular. In this process, the authors of the article study the information and communication tools of influence. The article analyzes the modern information and communication technologies and their impact on the system of international relations and the state's foreign policy and political actors. The role of the Internet as the factor of forming national and international security is highlighted. It's underscored that the impact of information and communication technologies on contemporary international relations has increased, especially in the context of the hybrid war of Russia against Ukraine. Taking into consideration that information is a collection of data about inner and external conditions of a system that is used for estimation of a situation and decisions (it is not just about economic information or information that concerns the defense strategy of the state, but also scientific, technical,

© Седляр Ю. О., Стадніченко О. І., 2018

Інтегровані комунікації, 2 (6), 2018

ISSN 2524-2644

political, social and humanitarian information, etc.), then the information, its completeness, authenticity, timeliness and accuracy determine the strength of the country, its international potential. In contrast to the social pyramid, which has a broad basis, which is gradually narrowing down and ending with the head of state, the information pyramid has an inverted form – the most informed social strata and management structures have access to a wide range of information when making important government management decisions.

This pattern is typical for the diplomatic service. The young diplomat is undergoing his or her first information training in the relevant department of the central bodies of the Ministry of Foreign Affairs, where all the necessary conditions, technical means and source base for this are there.

Studying the information and communication components of the work of diplomatic missions, the authors of the article focus on the information component of state security, the securitization of the global information space, the threat of militarization of the information space without the development of rules governing the conduct of States in the field of international information security.

Keywords: international relations, foreign policy, international information, communication technologies, national security, international security.

Вступ. Актуальність постановки проблеми пов'язана як із глобальними трендами розвитку світової політики, так і алгоритмом формування моделі національної безпеки України в умовах ведення гібридної війни з Росією, важливим інструментом реалізації котрої дедалі частіше стають інформаційно-комунікаційні засоби впливу.

Тож, серед чинників, що визначають важливість цього дослідження, варто вказати такі: зростання значення інформаційного складника безпеки держав, а також міжнародної безпеки загалом; сек'юритизація глобального інформаційного простору; загроза його мілітаризації у разі відсутності загальноприйнятих правил регулювання поведінки держав у галузі міжнародної інформаційної безпеки.

Огляд літератури за темою дослідження. Аналізу ролі інформаційно-комунікаційних технологій у міжнародних відносинах і зовнішньополітичному процесі відведено вагоме місце в політичній науці як у межах вітчизняної, так і закордонної школи. Серед робіт за цим напрямом фундаментальністю відрізняються наукові розвідки Б. Бузана, Я. Відде, Д. Дрезнера, Р. Кеохейна, Дж. Ная, Н. Ржевської, М. Рижкова, С. Розато, Дж. Розенау, Е. Тоффлера, О. Уівера, Дж. Фірон та ін.

Метою статті є висвітлення загальних підходів до інформаційно-комунікаційної та аналітичної роботи співробітників дипломатичних представництв, а також з'ясування впливу комунікаційних технологій на сучасні міжнародні відносини.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконати такі завдання:

- охарактеризувати інформаційно-комунікаційний компонент зовнішньополітичного процесу;
- вивчити роль інтернету як чинника формування національної і міжнародної безпеки;
- визначити вплив інформаційно-комунікаційних технологій у сучасних реаліях ведення гібридної війни Росії проти України.

Методи дослідження. Під час вивчення теми дослідження було застосовано загальнонаукові методи аналізу, синтезу та узагальнення, емпіричні методи (спостереження, порівняння). Для висвітлення результатів наукової роботи використано описовий метод та системний підхід.

Результати й обговорення. У загальному розумінні інформація – це сукупність відомостей про внутрішній та зовнішній стан системи, які використовуються для оцінки ситуації та вироблення рішень. Вона має такі особливості, як накопичення, рухомість, збереження під час руху, комунікативність, висока вартість. Це стосується не лише інформації про економічну чи оборонну міць держави, але й науково-технічної, політичної, соціально-гуманітарної та інших видів інформації. Саме тому інформація, її повнота, достовірність, своєчасність та точність визначають силу країни, її міжнародний потенціал.

Якщо соціальна піраміда має широку основу, яка поступово звужується доверху і закінчується главою держави, то інформаційна піраміда є, так би мовити, перевернутою. Найбільш проінформовані соціальні прошарки та управлінські структури знаходяться «зверху», адже саме тут приймаються важливі рішення з управління державою.

Ця закономірність характерна і для дипломатичної служби. Молодий дипломатичний працівник проходить першу інформаційну підготовку у відповідному департаменті центрального апарату МЗС. При цьому підготовку доволі ґрунтовну – в апараті для цього є всі необхідні умови, технічні засоби та джерельна база [2, с. 140–149].

На розсуд керівництва департаменту (або відповідного відділу) дипломатичний співробітник, який збирається у довгострокове відрядження, може ознайомитись із основними інформаційними матеріалами, які надійшли від іноземних представництв, що працюють у необхідному географічному регіоні. Рівень повноти вказаної інформації, ступінь її таємності визначає керівництво депар-

таменту залежно від посади та рангу конкретного співробітника: він отримує доступ лише до тих даних, які йому дійсно необхідні для кваліфіковано-го виконання посадових зобов'язань.

Тому можна сформулювати вимоги до інформаційного забезпечення зовнішньополітичної діяльності та інформаційної роботи дипломатичних співробітників: кожен працівник дипломатичного представництва повинен знати особливості інформаційного поля держави перебування, володіти інформацією про справжніх власників засобів масової інформації, соціально-політичні орієнтації та пріоритети ЗМІ, ступінь заангажованості перед урядом або альтернативними політичними силами. Професіоналізм дипломатичного працівника у сфері інформаційних технологій гарантуватиме найнадійніший його захист від потрапляння в інформаційні пастки, а також захист держави, яку він представляє, від необачних рішень та кроків. Дипломатична інформація – це інформація особливої виду. Це не просто передавання повідомлень з країни перебування до МЗС. Незалежно від її джерел, видів та ступеня достовірності вона часто кардинальним чином змінює відносини між державами. Головне – щоб потрібної миті вона була актуальною та звучала переконливо [2, с. 142].

Щодо безпосередньо зовнішньополітичної проблематики, то її висвітлення у ЗМІ розвинених демократичних держав (США, їхні союзники по НАТО, Японія тощо) відрізняється ситуативністю, спрямованістю на отримання підтримки більшості населення тих чи тих військово-політичних або дипломатичних акцій. Саме в цьому й полягає основна відмінність та соціально-політична роль інформації [1].

Ретельне відстеження нюансів відображення зовнішньої політики у ЗМІ дає можливість передбачити, в якому напрямі можуть розвиватися події. Часто військово-політичні організації та уряди країн вміло та активно використовують засоби масової інформації для демонстрації тиску на будь-яку державу або групу країн і досягають значних результатів. При цьому використовують фальсифіковані факти, чутки, погрози та навіть ультимативні вимоги. Розрахунок робиться на те, що опонент не витримає морально-політичного тиску і врешті прийме нав'язані йому умови та навіть рішення [1].

Таким чином, роль ЗМІ у зовнішньополітичному процесі важко переоцінити. Однак із глобалізацією світової політики, удосконаленням інформаційно-комунікаційних технологій у функціонуванні сучасного суспільства дедалі вагомніше місце посідає інтернет. За останні 15–20 років він став ключовим ресурсом і важливим чинником світової політики, економіки, суспільного життя, а з початку 2000-х

років ще й предметом активних дискусій на міжнародному рівні. Станом на 2017 р. понад 3,7 млрд людей у світі вважалися користувачами інтернету, і зростання кількості користувачів триває у геометричній прогресії [4]. Важливість окресленої проблематики виразно продемонстрували дискусії в рамках найбільшої міждержавної події у цій сфері – Всесвітнього саміту з інформаційного суспільства (WSIS), що відбувся у Женеві в 2003 р. [3, с. 167–173].

Американський вчений, професор Массачусетського технологічного інституту Є. Б. Скольнікофф визначив такі основні канали впливу інтернету на світову політику:

- зміна балансу сил, міжнародного порядку, його структури, принципів організації взаємовідносин між суб'єктами міжнародних відносин (інформаційно-технологічний потенціал багато у чому визначає рівень економічного розвитку держави, а значить, її військову міць і загалом потенціал впливу на міжнародній арені);
- трансформація політичних процесів, про відбуваються у міжнародному середовищі, а саме: дипломатії і переговорів, війн і конфліктів, міжнародної торгівлі та інших економічних взаємовідносин (наприклад, розробка систем навігації);
- поява нових можливостей та обмежень у зовнішній політиці держав, не лише політичних, але й соціальних, що дають можливість обійти фізичні, природні бар'єри (наприклад, можливість продукувати військову силу у різні точки планети);
- створення нових образів, на основі яких ми сприймаємо міжнародну дійсність, теоретичних концепцій світової політики та інформаційних ресурсів для прийняття зовнішньополітичних рішень [8, с. 7].

Для цілісного розуміння особливостей сучасного розвитку інтернету виокремимо його основні тенденції:

- Кількісне зростання користувачів мережі відбувається переважно через залучення представників країн Азії і Близького Сходу. Підтвердженням цього процесу є той факт, що найпоширенішою мовою в інтернеті стає китайська.
- Завдяки глобальному поширенню мобільного зв'язку інтернет розповсюджується ще стрімкіше, відбувається формування Web 3.0- глобальної мережі.
- Продовжує зростати блогосфера і peer-to-peer мережа. При цьому відеоблог стає популярнішим за текстовий та графічний блог. Наприклад, вже у 2009 р. кількість користувачів соціальних мереж перевищила кількість користувачів електронної пошти, а кількість користувачів Facebook сягнула 1 млрд осіб.

- Спостерігається стійка тенденція до об'єднання телекомунікаційних технологій і формування уніфікованої комунікації. Об'єднуються телефонія, телебачення, радіо на базі мереж, що забезпечують пакетне передавання даних.

- Поширюються «хмарні» технології зберігання та оброблення інформації, що дають змогу максимально використати наявні комп'ютерні можливості. Інформаційні ресурси окремих користувачів дедалі частіше зберігаються у так званих «серверних фермах». Хмари створюють і надають для розміщення даних такі гіганти інформаційного ринку, як Google, Apple, Microsoft, Amazon і Facebook. У результаті інтернет набуває дійсно транскордонної архітектури.

- Важливим трендом у розвитку мережі стало підвищення значення «великих даних», тобто надвеликих масивів інформації. Потенційно такі дані можуть істотно підвищити ефективність управління соціальними процесами (зокрема політичними) на макrorівні – найбільш фундаментальному рівні суспільства. На сьогодні сучасні технології дають змогу лише накопичувати значний масив даних на серверах, проте ефективно їх обробляти допоки не вдається.

- Швидко розвивається «інтернет речей», коли користувачі підключаються до інтернету не лише за допомогою комп'ютерів чи мобільних телефонів, але й різних фізичних пристроїв [4].

- Дедалі більшого економічного значення набуває технологія ланцюжка блоків транзакцій (block chain) і криптовалюти (наприклад, Bitcoin). До переваг цієї технології слід зарахувати її стійкість і високий рівень захищеності від кіберзлочинців. Крім того, криптовалюти не знецінюються. Загальна вартість всієї криптовалюти Bitcoin, що наявна в обігу, становить 0,025 % від світового ВВП [4].

- Розвиток систем штучного інтелекту, що сьогодні дає змогу створювати самокеровані системи для управління транспортними засобами та виконання завдань у військовій сфері [4].

Водночас інтернет формує нове коло проблем для держав, зокрема у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики. Серед загроз і викликів, пов'язаних із розповсюдженням і розвитком мережі, варто згадати «цифровий розрив» між країнами і в рамках окремої держави, проблеми інформаційної безпеки (на всіх рівнях – від світової політичної системи до індивіда), боротьбу зі злочинністю у сфері високих технологій, забезпечення свободи слова та контролю над змістом інтернету, захист інтересів етнічних меншин та молодого покоління, збереження національної мови і культурної спадщини в умовах «інформаційної глобалізації», за-

хист інтелектуальної власності та забезпечення доступності інформації [5; 6].

Найважливішими ж загрозами на рівні держави вважають можливість застосування інформаційно-комунікаційних технологій проти інформаційних інфраструктур країни з політичною, зокрема військовою, метою, злочинна і терористична діяльність у кіберпросторі [7; 9].

Проте увага дипломатичних та консульських працівників у період їх перебування в іноземних відрядженнях не обмежується лише засобами масової інформації. Широкі зв'язки з колегами по дипломатичному та консульському корпусу в країні перебування, офіційні та неофіційні бесіди з політичними і суспільними діячами країни акредитації, журналістами, діячами науки та культури відкривають простір для обміну думками з широкого кола питань. Під час бесід виявляються важливі аспекти в іншому інформаційному форматі, ніж їх надають засоби масової інформації. Така інформація (після відповідного осмислення та оброблення, а також оформлення у дипломатичних структурах) вважається конфіденційною з обмеженим доступом, що визначається особливими грифами: «Для службового використання», «Таємно», «Цілком таємно» тощо.

Однак незалежно від статусу документів принципи інформаційної роботи державних структур у сфері зовнішньої політики залишаються однаковими:

- не дублювати повідомлення засобів масової інформації;

- вести збір фактичних даних своїми специфічними засобами;

- давати власний аналіз отриманих даних та фактів;

- формулювати пропозиції щодо доцільності тих чи тих кроків не з кон'юнктурних міркувань, а на основі наукових висновків [2, с. 144–145].

Співробітники зовнішньополітичних відомств, незалежно від того, є вони працівниками посольств, консульств чи інших іноземних представництв або просто експертами у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики, повинні всіма силами та засобами збирати інформацію про країну перебування, регіон та світ загалом.

Але ця робота має відповідати деяким кваліфікаційним принципам та критеріям. Дипломатів не повинна цікавити загальна інформація – у полі їхнього постійного зору повинні перебувати відомості про:

- внутрішню та зовнішню політику держави перебування;

- соціально-економічне життя суспільства;

- наукове та культурно-просвітницьке середовище;

- кількісні та якісні зміни у політичному істеблiшментi;

• стан та перспективи відносин держави перебування з Україною;

• інші проблеми, які стосуються інтересів Української держави та її громадян [2, с. 145].

До інформаційних документів у сфері зовнішньої політики висувають такі вимоги:

• у них повинна висвітлюватися актуальна тема, тобто інформація має допомагати прийняттю рішень з важливих проблем. Наприклад, у період, коли заявляється інформація про порушення Росією Договору РСМД, навряд чи буде доречно доповідати керівництву країни про становище, скажімо, в Нікарагуа;

• інформація повинна бути повною і конкретною, тобто необхідно, щоб на її основі можна було скласти за можливості вичерпніше уявлення про предмет. Важливо у стислій формі відобразити генезу проблеми, влучно розповісти про її стан на цей момент, окреслити параметри проблеми, охарактеризувати основних учасників подій, дати оцінку перспектив їх розвитку та значення для інтересів України.

Працюючи над інформаційно-аналітичним документом у держструктурах, важливо пам'ятати, що керівники країни, члени уряду зовсім не зобов'язані (та й не спроможні) знати на рівні експерта-професіонала про всі події або процеси. Тому до такого документа висувається жорстка вимога – він має бути зрозумілим для будь-якої людини, навіть якщо вона вперше знайомиться з окресленою темою.

Але повнота не означає, що тексти можуть бути довгими і багатослівними. Великі за обсягом матеріали забирають час у керівництва і можуть бути просто проігноровані, не принісши жодної користі. Досвід засвідчує, що навіть найбільш пріоритетну і складну тему можна висвітлити на 2–3 сторінках друкованого тексту.

Тому у держструктурах вимагають відпрацьовувати кожну фразу, максимально насичувати інформацією кожен рядок, ретельно добирати кожне слово для висловлення думок:

• інформаційно-аналітичний документ повинен відрізнятися новизною. Цю вимогу легко виконати, якщо експерт описує нову подію, нове явище, новий процес, на якому до цього не фокусувалася увага аналітиків і споживачів інформації. Щоб робота містила елементи новизни, експерти повинні постійно відслідковувати підвідомчі проблеми, розвиток міжнародних відносин, загальну ситуацію у світі;

• інформація викликає особливий інтерес, якщо містить таємні відомості. Таємна інформація може бути як документальною, так і усною.

Дуже важливо виявити таємниці ще на стадії опрацювання та формування позиції певної держави з конкретної проблеми. До цього процесу ак-

тивно залучаються провідні науково-дослідні центри та фонди, тому необхідно уважно відстежувати публікації цих наукових установ, що містять ідеї та пропозиції щодо конкретних питань зовнішньої політики досліджуваної країни:

• керівники всіх рангів дуже потребують документів, які мають випереджувальний характер. У цих документах прогнозуються або передбачаються дії, які ще не здійснені, але напевно відбудуться. У такому випадку керівництво має можливість заздалегідь спланувати свої кроки, скоригувати позиції.

Особливо цінними є документи, в яких керівників завчасно інформують:

• про плановані акції інших держав, організацій, які здатні зашкодити інтересам України або матимуть негативні наслідки для неї;

• про назрівання конфліктів, криз у певному регіоні, країні, особливо якщо вони становлять загрозу інтересам України;

• про позицію інших держав на переговорах з українською стороною (це дає змогу завчасно підготувати аргументи для відстоювання позиції Києва під час переговорів) [2, с. 150–152].

Висновки. Отже, у сучасних умовах розвитку міжнародних відносин роль інформаційно-комунікаційних технологій невинно посилюватиметься. У процесі глобалізації інформаційного простору може постати питання щодо зміцнення міжнародного співробітництва з питань регулювання та управління інтернетом, залучення ресурсів недержавних фондів, формування моделей багаторівневої інформаційної взаємодії на регіональному та глобальному рівнях. При цьому у короткостроковій перспективі можна прогнозувати створення глобального режиму інформаційної безпеки, імплементація якого значною мірою залежатиме від політичної волі держав. Отже, інформаційно-комунікаційна компонента зовнішньополітичного процесу зростатиме і потребуватиме ефективної стратегії реалізації відповідно до нових викликів та загроз.

Список літератури

1. Рижков М., Белоусова Н. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах : підруч. для студ. вищих навч. закл. Київ : Центр вільної преси, 2009. 204 с.

2. Седляр Ю. О. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 272 с.

3. Capurro R. On Floridi's metaphysical foundation of information ecology // Ethics and information technology. 2008. №. 2–3. P. 167–173.

4. Internet World Stats. Usage and population statistics. URL: www.internetworldstats.org.

5. Lewis, J., Timlin, K. Cybersecurity and Cyberwarfare: Preliminary Assessment of National Doctrine and

Organization, UNIDIR. 2011. URL: <http://unidir.org/files/publications/pdfs/cybersecurity-and-cyberwarfare-preliminary-assessment-of-national-doctrine-and-organization-380.pdf>.

6. Litan R. Thoughts on Internet Policy and Global Governance: Draft Position Paper // Tokyo Club Meetings. 2001. October. URL: http://www.tcf.or.jp/data/20020124-25_Robert_Litan.pdf.

7. Menthe D. Jurisdiction in Cyberspace: A Theory of International Spaces // Michmann Telecommunication Technical Revue. № 69. URL: <http://www.law.umich.edu/mttlr/vol-four/menthe.html>.

8. Skolnikoff E. B. The elusive transformation: science, technology, and the evolution of international politics. Princeton University Press, 1994. 336 p.

9. The Internet of Things Is Poised to Change Everything, Says IDC // Business Wire. URL: <http://www.businesswire.com/news/home/20131003005687/en/Internet-Poised-Change-IDC#.VdE-Vfmqkko>.

References

1. Ryzhkov, M. & Belousova, N. (2009), *Information Provision of Forecasting and Analytical Activity in the International Relations: a Textbook*, Free Press Center, Kyiv, 204 p.

2. Sedliar, Yu.O. (2010), *Analysis and Forecasting of Foreign Policy: a Textbook*, Vydavnytstvo ChDU Petra Mohyly, Mykolaiv, 272 p.

3. Capurro, R. (2008), "On Floridian metaphysical foundation of information ecology", *Ethics and Information Technology*, no. 2–3, pp. 167–173.

4. Internet World Stats, "Usage and population statistics", available at: www.internetworldstats.org

5. Lewis, J. & Timlin, K. (2011), *Cybersecurity and Cyberwarfare: Preliminary Assessment of the National Doctrine and Organization*, UNIDIR, 36 p., available at: <http://www.unidir.org/files/publications/pdfs/cybersecurity-and-cyberwarfare-preliminary-assessment-of-national-doctrine-and-organization-380.pdf>

6. Litan, R. (2001), "Thoughts on Internet policy and global governance: draft position paper", *Tokyo Club Meetings*, available at: http://www.tcf.or.jp/data/20020124-25_Robert_Litan.pdf

7. Menthe, D. (1998), "Jurisdiction in cyberspace: a theory of international spaces", *Michmann Telecommunication Technical Revue*, vol. 4, no. 1, pp. 69–101, available at: <http://www.law.umich.edu/mttlr/vol-four/menthe.html>.

8. Skolnikoff, E. B. (1994), *The Elusive Transformation: Science, Technology, and the Evolution of International Politics*, Princeton University Press, 336 p.

9. Business Wire (2013), "The Internet of things is made to change everything, says IDC", available at: <http://www.businesswire.com/news/home/20131003005687/en/Internet-Poised-Change-IDC#.VdE-Vfmqkko>.

Подано до редакції 27. 09. 2018 р.

Седляр Ю. О.,

д-р полит. наук, доц., проф. кафедры политологии

Николаевского национального университета имени В. А. Сухомлинского;

Стадниченко О. И.,

канд. полит. наук, доц. кафедры рекламы и связей с общественностью

Киевского университета имени Бориса Гринченко

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ РАБОТЫ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВ

Аннотация. Актуальность темы исследования обусловлена глобальными тенденциями развития мировой политики в целом и алгоритмом формирования модели национальной безопасности Украины в условиях ведения гибридной войны с Россией в частности. В исследовании раскрыт информационно-коммуникационный компонент внешнеполитического процесса, влияние коммуникационных технологий на современные международные отношения. Особое внимание уделено освещению роли интернета как фактора формирования национальной и международной безопасности. Отмечен рост роли информационно-коммуникационных технологий в современных реалиях ведения гибридной войны России против Украины.

Несмотря на то, что информация – это совокупность сведений о внутреннем и внешнем состоянии системы, которые используются для оценки ситуации и выработки решений (речь идет не только об информации экономической или касающейся оборонной стратегии государства, но и о научно-технической, политической, социально-гуманитарной и т. д.), то информация, ее полнота, достоверность, своевременность и точность определяют силу страны, ее международный потенциал. В отличие от социальной пирамиды с широкой основой, которая постепенно сужается и завершается главой государства, информационная пирамида имеет перевернутую форму: наиболее информированные социальные слои и управленческие структуры имеют доступ к широкому спектру информации при принятии важных решений по управлению государством.

Такая закономерность характерна и для дипломатической службы. Молодой дипломатический работник проходит первую информационную подготовку в соответствующем департаменте центрального аппарата МИД, где для этого имеются все необходимые условия, технические средства и информационная база.

Изучая информационно-коммуникационную составляющую работы дипломатических представительств, авторы статьи сосредоточены на информационном компоненте безопасности государства, секьюритизации глобального информационного пространства, угрозе его милитаризации и необходимости выработки правил регулирования поведения государств в сфере международной информационной безопасности.

Ключевые слова: *международные отношения, внешняя политика, коммуникационные технологии, национальная безопасность, международная безопасность.*